

กระแสนอก กระแสใน

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์เช้า วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๔๑

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

มันปลูกได้ มันสร้างได้ไง กระแสทางโลกเขานี้ คำว่ากระแสมันเป็นสิ่งที่ปลูก มันสร้างขึ้นมา สร้างกระแส เห็นใหม่ อย่างเช่นมีอบนี้เขาสร้างกระแสขึ้นมา ทีนี้คำว่ากระแส เราใช้คำว่ากระแส กระแสดีก็มี กระแสผิดก็มี กระแสถูกก็มี มีอบที่ว่าเรียกร่องในสิ่งที่ถูก มีอบเวลามันเรียกร่องนี้เรียกร่องในสิ่งที่ถูกก็มีอยู่ แต่เรียกร่องสิ่งที่ไม่ถูกก็มีอยู่ แต่ขณะเรียกร่องสิ่งที่ถูก เห็นใหม่ นักการเมืองยังเอาไปใช้เป็นข้อต่อรอง นี้กระแส

ก็เหมือนว่าเวลาความคิดของเรา เราคิดดีคิดชั่วมันก็มี คิดถูกก็มี เวลาคิดถูกมันอยู่ไม่ได้ ไอ้กิเลสตัวยุแหงนี่ในกระแส คำว่ากระแส กระแสหมายถึงว่ามันไม่แน่นอน กระแสคือเรื่องไม่จริง คิดถูกน่าจะเป็นเรื่องจริงสิ ถ้าคิดถูกแล้วต้องเป็นเรื่องจริง ทำไมมันเป็นเรื่องไม่จริงล่ะ? เพราะว่ามันเป็นการสร้างได้ สิ่งที่เราสร้างได้ เห็นใหม่ กระแส แล้วโลกมันเป็นแบบนี้ไง

ทีนี้พอโลกเป็นแบบนี้ กระแสมันสร้างขึ้นมาให้คนหลงใหล เหมือนเราเป็นเหยื่อไง เราเป็นเหยื่อของกระแส ปลูกมีอบขึ้นมา สร้างกระแสขึ้นมา แล้วก็ให้เราเข้าไปอยู่ในกระแสนั้น เวลาเมื่อเกิดขึ้นมา ความบ้าคลั่งของฝูงชน ทำให้ปัจเจกชนหรือคนๆ เดียวไม่สามารถจะยับยั้งได้ เราไม่สามารถเป็นตัวของเราเองเลยนะ เวลาเราไปอยู่ในเหตุการณ์อย่างนั้นมันจะสร้างกระแสแล้วก็ลากเราไปนะ เราก็เผลอตามกันไป ผิดถูกไม่รู้ เพราะไม่สามารถมีความคิดของตัวเองได้ นี้กระแส

พอเวลาใครสามารถปลูกกระแสได้ สร้างกระแสได้ แต่คนจะสร้างได้เขาก็ต้องมีฝีมือมากนะ กว่าจะสร้างกระแสได้ต้องปลูกกรรมเป็นปีๆ นะ วางมา ปลูกกรรมมาเป็นปีๆ ความเชื่อใจ ให้คนคล้อยตามให้เป็นความบ้าคลั่ง เห็นใหม่ ถึงว่ากระแสนี้ไม่จริงใจ

ฉะนั้น พอเวลาเข้ามา ทำไมไม่มีข่าว? ทำไมไม่มีข่าว? มี ก็มันสร้างได้ ถึงว่าข่าวนั้นไม่จริง มันไม่ใช่ไม่มี มี แต่เราไม่เชื่อไง กระแสนี้ เพราะกระแสเป็นโลกใจ เป็นความเป็นไปที่พิสูจน์กันได้ ถึงบอกว่ากระแส ที่นี้พอซักรูเข้ามากระแสภายในของเรา เห็นใหม่ ความคิดที่เกิดขึ้นจากภายในของเรา เราก็ยังเชื่อตัวเองไม่ได้เลย

อันนี้เชื่อตัวเองไม่ได้มันเป็นกิเลส มันก็เข้าได้กับสิ่งที่จอมปลอมข้างนอก สิ่งจอมปลอมข้างใน เพราะเราพุงตัวเองไม่ได้ มันก็เข้าสิ่งจอมปลอมข้างนอก ฉะนั้น ถึงว่าชำระกิเลส ชำระกระแส กระแสนี้ผ่านอะไร? ก็ผ่านสื่อ ผ่านสื่อคือขั้นไร? ขั้น ๕ คือขั้น ๕ ไปกองรูป กองเวทนา กองสัญญา กองสังขาร กองวิญญาณ ใอนี้มันเป็นสื่อ หมายถึงว่ามันเป็นเครื่องมือเหมือนกับสายไฟฟ้ากับกระแสไฟฟ้า กระแสไฟต้องผ่านสายไฟฟ้า

นี่ขั้น ๕ ความคิดมนุษย์เป็นธรรมชาติที่มันมี เป็นธรรมชาติ เป็นข้อเท็จจริงที่มันต้องคิด ธรรมชาติของธาตุรู้มันต้องคิดอย่างนั้น กระแสที่ผ่านธรรมชาติของข้อเท็จจริงอันนี้ มันก็มีกิเลสที่ว่าจริงหรือไม่จริงใจ เห็นใหม่ ฉะนั้น เราย้อนกลับเข้าไป เราก็ตัดให้มันสั้นเข้าๆ ตัดสั้นเข้าต้องจับตัวสื่อ จับตัวสื่อแล้วก็ดูกระแส เพราะกระแสผ่านสื่อใช่ไหม?

การใช้สื่อ การใช้กระแส ฉะนั้น กระแสหมดไปสื่อยังอยู่ คือตัวขั้น ๕ ตัวความคิดมันยังมีอยู่ แต่ไอ้ความคิดที่เจือด้วยความผิอันนั้นใจ ฉะนั้นถึงว่าขั้นหรือว่าความคิดมันมีอยู่ใช่ไหม? แต่ไอ้กิเลสที่ย้อนมาในความคิด คือว่ากิเลสมันเข้ามามันอาศัยความคิดเป็นเครื่องดำเนินใจ มันเหมือนกับมันเจือมาด้วย มันเจือมาตลอด เห็นใหม่ ถึงเรียกอनुสัยใจ

อนุสัยเครื่องครองสันดานมันอยู่ในหัวใจ มันจะคงออกมาตลอด ที่นี้เราย้อนกลับๆ เพราะถ้าเราชำระกระแสหรือเราชำระกิเลสของเราได้บ้าง ไอ้กระแสข้างนอกเราเห็นความบ้าคลั่งแล้วมันสลดตั้งเวงใจ แต่ถ้าเราไม่ได้กำจัดกิเลสหรือไม่ได้กำจัดความเป็นจริงภายในของเราก่อน เราเห็นสภาพข้างนอกเราก็โดนเขาปั่น แล้วเราจะเป็นเหยื่อของเขา แล้วเราจะเข้าไปในฝูงชนนั้น แล้วเราจะไม่เป็นตัวของตัวเอง โคนกระแสมันครอบงำ

เพราะเรามีเชื้ออยู่ภายใน เห็นใหม่ ขั้วบวกและขั้วลบ ไฟฟ้าสถิตมันเข้ากัน แล้วมันทำงานของมันไปได้เลย ฉะนั้น ถึงว่าถ้าเราจะไปแก้ข้างนอกพระพุทธเจ้าบอกว่าเหนื่อยเปล่าเลย พระพุทธเจ้าสอนให้กลับมาแก้ข้างในก่อน แต่ทางโลกต้องโลกเจริญก่อน ให้เรามีกินมีใช้แล้ว

คนจะเป็นคนดี คนนี้ขาดเพราะความมีกินมีใช้ ขาดปัจจัย ๔ ต้องสร้างปัจจัย ๔ ให้พอเพียงพอเพียงขึ้นมาแล้วคนจะอยู่ด้วยความเป็นสุข

แต่พระพุทธเจ้าบอกว่าปัจจัย ๔ ถึงจะทุกข์ขนาดไหนก็แล้วแต่ ถ้าหัวใจเราสร้างคุณงามความดีขึ้นมาแล้ว อันนั้นเราจะเจองาน เราจะแบ่งสรรได้ เราจะแบ่งสรรไป เพราะเราต้องดูตรงนี้ก่อน ความตระหนี่ ความมั่งง่าย สิ่งที่เราจะพอมันก็ทำให้ไม่พอ เห็นไหม สิ่งที่เราจะพอควรจะแบ่งสรรได้มันก็แบ่งสรรไม่ได้ เพราะว่ามันตระหนี่ มันดึงเอาไว้ที่ตัวกระแสนอกใน นี้ชำระกระแสนอกใน คำว่ากระแสใจ

กระแสนอกมันถึงว่าเราพูดเมื่อคืน เห็นไหม กระแสดีก็มี คำว่ากระแสดี ความคิดที่เป็นมรรค แต่มันก็โดน ไอ้นักการเมืองเอาไปใช้ประโยชน์ไป พอคิดดีก็ว่าเดี๋ยวเอาไว้พุงนี้ก่อนนำ นี้กิเลสมันเริ่มใช้แล้ว กระแสดีแต่กิเลสยังมีอยู่ ทีนี้คำว่ากระแสเป็นกิเลสทั้งหมดก็ไม่ใช่ เพราะกิเลสมันเกิดดับๆ ไป เราจะเอานามธรรมให้เป็นรูปธรรมโดยตายตัวไป

ทีนี้พูดนี้พูดเพื่อสื่อไป สื่อให้เข้าใจ แล้วเราจะย้อนกลับไปจับได้ใจ พอใครจับได้ กระแสไม่เหมือนกันนะ กระแสเอ็งสิเจียวๆ กระแสข้าสิขาวๆ กระแสเอ็งสิดำๆ เพราะต่างคนต่างจับได้ใจ แล้วทำไมกระแสไม่เหมือนกันล่ะ? เห็นไหม กิเลสไม่เท่ากัน แต่สื่อออกมาเพื่อความหมายเพื่อจะย้อนกลับ ย้อนกลับไปชำระกิเลสไป ย้อนกลับไปจับไอ้ตัวนามธรรม ไอ้ตัวเจ้าวัฏจักร นี้ถึงว่าหย่อนเข้ามา มันจะหย่อนเข้ามา

จากที่มันอาศัยสื่อผ่าน อาศัยสื่อนี้เป็นเหยื่อออกมากินใจ ออกมาดับกินปอดเรา เราพยายามพิจารณาเข้าไปๆ มันย่อหน้าเข้าไป ย่นเข้าไป เห็นไหม อาจารย์มหาบัวใช้คำนี้เลยนะ ท่านพูดบ่อยแล้วเราซึ่งมาก ว่ามันหดจนเข้าถ้าใจ ทีแรกมันก็ออกมาหมดเลย เห็นไหม ออกมาหู ตา ลิ้น จมูก กาย ใจ แล้วหดเข้าไป พอพิจารณาภายในนี้เรื่อยๆ เงินๆ แล้ว แล้วออกมาทางนี้แล้ว นี่ออกมาทางกาย หดเข้ามาแล้ว ออกมาทางยึดในกาย หดเข้าไปอีกแล้ว ออกมาทางธาตุหดเข้าไป หดเข้าไปจนเหลืออยู่ในมโนใจ อยู่ที่หัวใจ หดไปเข้าถ้า ก็ว่ามันหดเข้าถ้า มันหนี เพราะว่าตัดสื่อไป เห็นไหม ทำลายสื่อ ทำลายสื่อ แต่ทำลายมี เพราะเวลาที่ว่าทำลายที่มันหดสั้น เวลาวิปัสสนามันหดสั้นเพราะมันทันกัน แต่เวลาเราไม่ได้วิปัสสนามันก็ปกตินี้แหละ ออกมาเหมือนกัน ถึงว่ามีใจ

เวลาเราออกมาเราต้องสื่อความหมายกับคนเขาทั่วไป พูดเหมือนกัน อะไรเหมือนกัน แต่เวลาวิปัสสนามันออกมาอย่างนี้เลย มันจะทันตลอดเลย ฉะนั้น เวลาขึ้นไปถึงตรงที่ว่ามาราคะ

ช่วงที่ว่ารุนแรง จิตทันมันตลอด จะคิม จะกิน จะเคลื่อนไหว ขนาดกินข้าวอยู่นี้รู้ตลอด มันรู้ตลอดเลย ต้องขนาดนั้นเลย มันถึงว่าจะเข้าไปถึงภายในเพราะมันสั้นง คำว่าหดสั้นง ใง

แต่ถ้าพูดถึงอย่างปฤชณาเราที่มันยึดยาวออกมาถึงเป็นปกติมันนี้ เห็นไหม กินข้าวไป ฟังเพลงไป ป้อนกันไป โอัย มันยังเคลิมไป อย่างว่าสติเลย มันกินข้าวอยู่ มันไม่ได้กินข้าวอร่อยที่ข้าว นะ ตามันมองคนตรินะ หูมันฟัง อู๊ย เพลงเสียงเพราะนะ ไม่รู้หรือกไ้อ้ที่อยู่ในปากนั้นรสเป็นอย่างไร? ต่างกันไหม กับที่ว่ากระแสนหดสั้นเข้ามาแล้วมันรุนแรง มันจะรู้ทันหมดนะ

อ้อ อันนี้อร่อย เห็นไหม อร่อยกายทึง อ้าว อันไหนอร่อย อร่อยกายทึงเลย เพราะอะไร? เพราะอร่อยนี้ตัวกิเลสใง กระแสที่ว่าโดนกิเลสหลอกใง ในี้กระแสดีกับกระแสไม่ดี แต่ถ้ามันเที่ยงแล้วกระแสดีหมดเลย เพราะเที่ยงแล้วหมายถึงว่า พอดับหมดแล้วความคิดนี้เหมือนกับหางจิ้งเหลนใง หางจิ้งเหลนขาด ความคิดนี้หลอกเราไม่ได้เลย ความคิดนี้หลอกจิตไม่ได้เลย

จิตนี้ไม่ใช่ความคิดนะ ตัวจิตตัวนั้นไม่ใช่ความคิด ความคิดนี้มันเป็นขันธ พอหางจิ้งเหลนมันเหมือนกับมันขาดกับจิตแล้ว พอมันมีความคิดขึ้นมาๆ มันกันไม่ได้เพราะหางจิ้งเหลน แต่ความคิดมันมีเพราะหางจิ้งเหลน หางจิ้งจกมันจะคั้น ในี้ความคิดมันคิดไปตี แต่มีงไม่มีอำนาจเหนือข้าใง เพราะหางข้าขาดไปแล้วมันคั้นอยู่ข้างนอกตัวข้า เพราะมันไม่ใช่ข้า คือมันหางของข้าแต่หลุดออกไป แต่มันอยู่กับเรา เห็นไหม ถึงสื่อนี้มีใง ใใช้คำว่าทำลายสื่อ ทำลายสื่อ แต่ทำลายแล้วสื่อมี สื่อมีจนกว่าจะนิพพาน

เพราะพอสื่อมีหมายถึงว่าสุอุปาทิเสสนิพพาน คือพระอรหันต์ที่มีชีวิตอยู่ใง ยังมีสื่อนี้อยู่ใง แต่พอดับขันธไปอันนี้ขาดแล้วไปอยู่ที่นิพพานใง สื่อนี้ไม่มีใง ถึงว่าสมมุติไม่มี นิพพานถึงว่าไม่มาได้ใง แต่ทำไมที่ว่าหลวงปู่มั่นว่าพระพุทธเจ้ามา ก็มานั้นใง หลวงปู่มั่นถาม พอหลวงปู่มั่นถามว่า “อ้าว ก็พระอรหันต์มาได้ แล้วมาได้ใง?” แม้แต่ผู้เห็นยังสงสัย อ้าว ก็มาในสมมุติใง ก็ผ่านสื่อนี้ใง ผ่านหางจิ้งเหลนนี้มาใง เพราะหางจิ้งเหลนนี้คุยกับมีงได้ เพราะหางจิ้งเหลนนี้มันสื่อกันเองรู้เรื่องใง มันถึงได้ผ่านสื่อตรงนี้ใง

นี่ถึงว่าตัวนี้ถึงไม่มีอำนาจเหนือเราใง ถึงบอกความคิดนี้ถึงไม่มีอำนาจเหนือเรา ถึงว่าเป็นตัวของตัวเองใง ถึงไม่คั้นคั้นกับกระแสข้างนอก ถึงว่าดับกระแส ตัดกระแส ทวนกระแส ในี้กระแสจริงใง ไม่ใช่กระแสบ้าๆ อย่างนั้น ในี้ถ้ารู้เท่าอันนี้ ตัวนี้แหละ ในี้มันเทียบจากข้างนอกใให้

เห็นโทษ ถ้าข้างนอกนี้หลอกทั้งหมดเลย สมมุติทั้งหมดเลย ถึงจะเรียกรื่องสิ่งที่ถูกมันก็ยังไม่มา ต่อรองกันเป็นการเมือง นี่กระแสข้างนอก

การโฆษณาสินค้าบางอย่างถูกต้อง ต้องใช้สอย เห็นไหม เสื้อผ้าต้องใช้สอยอยู่แล้ว นี่ ปัจจัย ๔ แต่มันไม่ได้โฆษณาเสื้อผ้าหรอก มันโฆษณาแฟชั่น เสื้อมันสวยอย่างนั้น มันคืออย่างนั้น เราไม่ได้บอกว่าเสื้อนี้ใส่แล้วอบอุ่น ไม่ๆ งาม งามมาก มันไปลงตรงนั้นหมด มันไปลงที่ว่า สมมุติ ลงกิเลสไป ลงความหลอกหลงไป กิเลสคือความหลอกกันไปหลอกกันมา โฆษณาถึงจะ จริง

เราจะใช้คำว่าถึงจะจริง เพราะอะไร? เพราะถ้าจะปฏิเสธทั้งหมดไม่ได้ เพราะปัจจัย ๔ เครื่องอยู่อาศัย แล้วเราจะแก้ จิตต้องแก้จิตใช้ไหม? จะแก้กิเลสต้องเอาความคิด กิเลสก็เอาเข้าไป นั่นไง กระแสก็ต้องเอาตัวกระแสเข้าไปลบไป นี่เพียงแต่ไม่ลบข้างนอก ลบข้างในไป ลบข้างใน เข้าไปๆ จนดับสิ้น พอเข้าใจมันก็จบไป นี่ตัวกระแส ถ้าหัวข้อมีเท่านั้นแหละ แต่เวลาอธิบายนะ อธิบายวิธีการ มันก็เลยฟังแล้วยุ่งไปหมดเลย

พูดถึงหัวข้อมันก็ไม่ถูกนะ กำปั้นทุบดินนะ กำปั้นทุบดิน แต่เวลาพูดอย่างนั้นพูดหัวข้อ พูดวิธีการ พูดวิธีการที่จะเข้าไป ถึงว่ามันเป็นนามธรรม กิเลสนี้เป็นนามธรรม แต่มันเกิดดับๆ อยู่ ที่ใจ ถ้าชำระออกแล้วเราเป็นอิสระ อิสระเสรีจากกิเลสมันจะสุขขนาดไหน? กั๊วว่าตัวเองเก่งกล้า สามารถแต่เป็นจี้ซ่า สามารถขนาดไหนก็ไม่รู้ ไอ้กิเลสมันอยู่ข้างหลังความสามารถของเรา มัน ใช้เราเราไม่รู้สึกตัวเลย

จะเก่งกล้าจะสามารถขนาดไหน แต่กิเลสมันกล้ากว่า มันเก่งกว่า อย่างที่ตามตำราว่าไง จะเก่งกล้าขนาดไหนก็ต้องตายหมดนะ อยู่ใต้อำนาจของมัจจุราช อำนาจมัจจุราชยังอยู่ได้กิเลส อีกทีนะ ทุกอย่างอยู่ได้กิเลสทั้งหมดเลย ถึงเป็นเจ้าวัฏจักรไป เกาะอยู่บนหัวใจมนุษย์ หัวใจของ สัตว์ที่เกิด ที่ยังเกิดยังดับอยู่ทุกๆ ดวงใจนั้น ทุกๆ ดวงใจที่มีเกิดมีดับอยู่นั้น เจ้าวัฏจักรมันมีอยู่มัน ถึงเรื่องอำนาจ มันถึงสั่งให้เกิดดับอย่างนั้นได้ไง เพราะหลงตัวเอง

นี่ถึงว่าจะเก่งกล้าสามารถ จะฉลาดแค่ไหน ก็ไม่พ้นจากกิเลสไปได้ ไม่พ้นหรอก โลกนี้ ไม่มีวันพ้น ฉะนั้น ธรรมะถึงประเสริฐมาก ถึงได้ว่าดีก็มาก กว้างมาก ฉะนั้น เวลาอธิบายออกมา เป็นนามธรรมถึงได้อธิบายอย่างนั้น ถึงว่างไป งง เพราะเป็นการคาดหมายด้วยความคาดหมาย ฟังสิ ฟังที่ว่าเก่งกล้าสามารถขนาดไหนยังแพ้กิเลส เพราะกิเลสมันอยู่ข้างหลัง แล้วเราจะพลิก

จากความเก่งกล้า พลิกจากความฉลาดนั้น พลิกเข้าไปหามัน ถึงว่าเก่งขนาดไหนก็เหมือนแกล้ง
โง่งง

ต้องแกล้งโง่งถึงจะเป็นสมาธินะ เก่งกล้าขนาดไหน ปัญญาขนาดไหน แล้วมันจะเป็น
สมาธิไม่ได้เลย มันจะฟุ้งซ่านตลอด เห็นไหม ต้องเอาโง่งเข้าไปแก้กับไอ้ความเก่งกล้าที่ว่าตัวเอง
กล้านี้ เพื่อจะให้มันจิตสงบ เพื่อจะให้มันเข้าไปหาตัวกิเลสนั้น ใจ เพื่อจะดูไอ้เจ้าวัฏจักรตัวนั้น ถึง
ว่านี่กระแส (เทพสิ้นสุดเพียงเท่านั้น)